

Statens vegvesen

Referanse:
mkv

26.2.2025

Høring om endringer i forskrift om bruk av kjøretøy om adgang til å benytte ståplasser og sidevendte seter under kjøring

Vi viser til ovennevnte høring datert 20.12.2024, som er utarbeidet på oppdrag fra Samferdselsdepartementet. Forslaget følger også opp føringer i Nasjonal transportplan 2025-2036 om å prioritere risiko og ulykker blant ungdom, bl.a. russebusser.

Generelle merknader

Trygg Trafikk er meget fornøyd med at samferdselsmyndighetene vil stramme inn bruken av russebusser med ståplasser og sidevendte seter under kjøring på offentlig vei. Vi har flere ganger etterlyst dette, bl.a. i møte med samferdselsministeren den 13.1.2023 og i en bekymringsmelding til departementet den 17.04.2023.

Russebusser med ståplasser og sidevendte seter er spesielt populære blant russen fordi de kan brukes som «rullende diskoteker». Skadepotensialet for de unge passasjerene er svært høyt, dersom bussen må bråbremse eller havner i en ulykke. Med sidestilte seter menes enkeltstående seter, sittegrupper, sofaer o.l., som ikke er montert med eller mot kjøreretning.

Generelt mener vi at Statens vegvesen har gjort gode vurderinger av de juridiske vilkårene for å benytte handlingsrommet i EØS-avtalen. Bruken av busser med sidevendte seter og ståplasser som rullende diskoteker blant russ, med mye rus involvert, er et særnorsk fenomen.

Vi noterer at reglene vil omfatte utenlandsregistrerte kjøretøy, noe som er svært viktig. Busser med sidevendte seter og ståplasser er en mangelvare da de ikke lengre godkjennes i Norge. Det har derfor oppstått et økende marked for å omregistrere ombygde busser i utlandet før de kjøres tilbake til Norge. Det viktig å unngå at denne løsningen blir et smutthull i regelverket.

Vi foreslår at de nye reglene evalueres etter et år eller to for å se om de fungerer i tråd med formålet.

Det er viktig for oss å understreke at forslaget ikke løser alle sikkerhetsutfordringer knyttet til russebusser. Vi anbefaler å styrke kontrollene av russebusser for å avdekke «stapping» av passasjerer, overlast, brannfarlig montering av aggregater til lyd og lys, tildekkende nødutganger og sjåfører uten førerrett eller godkjent yrkessjåførkompetanse osv. Brudd på regelverket bør i økt grad avdekkes og møtes med strenge reaksjoner som bøter, bruksforbud, inndragning av førerrett osv.

Merknader til forskriftsteksten

Statens vegvesen foreslår følgende forskriftstekst (ny §3-1):

«Kjøretøy må ikke brukes med større antall personer på sitteinnretninger eller på andre plasser enn det er registrert for. Under kjøring er det kun tillatt å oppholde seg på registrerte plasser i kjøretøyet, likevel med de begrensninger og tillegg som følger av annet til fjerde ledd».

De nevnte begrensningene og tilleggene innebærer at sidevendte seter og ståplasser likevel kan brukes for persontrafikk i rute, annen løyvepliktig persontransport, buss for tog, busser som er 30 år eldre og bevaringsverdige busser iht. nærmere bestemte krav.

Trygg Trafikk vil understreke at det ideelle hadde vært at alle busspassasjer måtte sitte i forover-/bakovervendt sete og fastspent med belte. Vi får mange tilbakemeldinger om at dagens regler om bussklasser og beltebruk er krevende for befolkningen å forstå, f.eks. hvorfor man kan lovlig stå i en buss, og få bot i samme buss hvis man sitter uten å bruke belte.

Vi har likevel forståelse for at de nevnte begrensningene og tilleggene er nødvendig for å målrette og gjennomføre den ønskede innstrammingen av «rullende diskoteker». Det er positivt at det legges opp til flere tilleggsvilkår, som f.eks. maks hastighet på 50 km/t for veteranbusser og kun i forbindelse med spesielle arrangementer.

Det varsles at forskriftsendringen skal tre i kraft fra 1.1.2026. Vi er enig i at det ikke bør etableres en overgangsordning, da dette vil være komplisert og dårlig bruk av offentlige ressurser. Vi er også enig i at det er viktig at de nye reglene følges opp med økt kontrollvirksomhet, spesielt i starten.

Vennlig hilsen
Trygg Trafikk